
LYRAS AVSLUTSRAPPORT

År 2008-2024

Liv Öström Drake

Veronica Thimander Rikardsson

HBS Samordningsförbundet
HUDDINGE BOTKYRKA SALEM

Samverkan mellan kommun, region, arbetsförmedling och försäkringskassa

Innehåll

Faktaruta	2
Lyras budord.....	3
Introduktion	4
Identifierade viktiga beståndsdelar.....	7
Bemötandet.....	7
Öppna verksamheten – som möjliggörare för återgång till praktik, arbete och studier	8
Hoppets betydelse.....	12
Individuellt utformat stöd och delaktighet	13
Lyras målsättningar och resultat	14
Verksamhetens upplägg och utvecklingsarbete i urval.....	16
Tidsbegränsning och avslut	16
Uppföljning efter avslut.....	17
Deltagarinkludering och deltagarinflytande	18
Ökad tillgänglighet och utmaningen att nå de vi inte når.....	20
Samverkan i en förbundsfinansierad verksamhet.....	22
Avslutande reflektioner.....	23
Bilagor till Lyrarapport.....	25
Länklista.....	25
Lyras broschyr.....	26
Ansökan till Lyra	27
Uppstartsfrågor	30
Handlingsplan	31
Spindeldiagram från BIP	34
Avslutsintervju.....	36
Lyraintyg	37
Lyra uppföljning 3-mån	38
Deltagaruppföljning 12 mån efter avslut	39

Faktaruta

Verksamhetens organisering: Fyra medarbetare med anställning på Arbetsmarknadsenheten i Huddinge kommun.

Lokal: Lyra har haft en fristående lokal i Flemingsberg.

Finansiering: Lyra har sedan start finansierats med medel från Samordningsförbundet Huddinge Botkyrka Salem. Under 2010–2013 medfinansierades projektet av Europeiska Socialfonden. De senaste åren har kostnaden för verksamheten uppgått till ca 2,5 miljoner kronor/år.

Målgrupp: Lyra vänder sig till unga vuxna med upplevd psykisk ohälsa (den behöver inte vara diagnostiserad). Exempel på psykisk ohälsa kan vara depression, ångestproblematik, social ångest, utmattning, bipolaritet och Emotionellt instabilt personlighetssyndrom (EIPS). Det kan även handla om en funktionsnedsättning såsom ADHD och autismspektrumtillstånd med samtidig samsjuklighet. Många av deltagarna har även en komplex livssituation som påverkar individens mående och förmåga att arbeta eller studera. Lyra riktar sig inte till personer med ett pågående missbruk. De senaste åren har 60 % av deltagarna bott i Huddinge. 37 % i Botkyrka och 3 % i Salem. Hälso- och sjukvården är ofta initiativtagare till att en person deltar i Lyra. 2023 och 2024 var dock deltagande på eget initiativ vanligast. Lyra tar emot ca 20 deltagare per år.

Lyras budord

1. Varje deltagare har friheten att med stöd från Lyra individuellt efter deras behov planera sitt förändringsarbete. Det finns inget utpräglat Lyraprogram. Varje deltagare är unik och ska äga sin egen förändringsprocess.
2. Vi har fokus på varje individs resurser snarare än hinder.
3. Vi låter deltagarna berätta så mycket eller lite de vill om sig själva. Vi tror inte att vi behöver all bakgrund för att tillsammans kunna åstadkomma förändring, ta sig vidare mot praktik, studier eller arbete.
4. Vi tror på parallella processer. En deltagare kan arbeta framåt på Lyra samtidigt som personen går i behandling hos vårdgivare som ett sätt att praktisera nyförvärvade erfarenheter. Det gäller även inom Lyra, att deltagarna kan arbeta med oss coacher samtidigt.
5. Vi tror på att vara som ett verklighetsformat där deltagarna får vara en del av ett socialt sammanhang aktiv på ett liknande sätt som när man studerar praktiserar eller arbetar. I detta ingår "det trygga rummet" som ger förutsägbarhet i form av struktur såsom tidsramar kring exempelvis dagens arbete och lunch.
6. Vi möter individen där den är. Är det ekonomin, bostadsbrist, handläggarkontakt, psykiatrin som är mest akut börjar vi där.
7. Vi tror på god samverkan med de som behövs samverkas med och finns runt deltagaren. Detta i form av flerpartssamtal och samarbete med individens nätverk.
8. Vi riktar blicken mot nuet och framtiden. Vi lever i nuet men vågar oss på att lyfta blicken framåt, mot drömmar och önskemål.
9. Vi tror på att en förändring är möjlig, även små steg är stora nog.
10. Till sist humor, värme och respekt.

Lyras budord upprättades under en personaldag år 2011.
Med dessa ord vill vi inleda och rama in den avslutande
Lyras avslutande rapport.

Avslutsrapport Lyra 2008–2024

Denna avslutsrapport kommer att handla om hur vi på Lyra arbetat i över 16 års tid med målgruppen unga vuxna med psykisk ohälsa mot arbete och studier. Den kommer att innehålla vad vi ser utifrån vår erfarenhet, indikatorenkätsresultat, vad vi lärt oss i handledning och deltagares röster från hundratala avslutsintervjuer och uppföljningar kring vad som varit verksamt och värdefullt. Det är våra lärdomar till omvärlden.

Rapporten inleds med en introduktion av Lyra som insats gällande historik, målgrupp, upplägg, arbetssätt, de beståndsdelar av Lyra som deltagare upplevt varit värdefullt med insatsen samt målsättningar och resultat. Därefter kommer vi att beskriva hur vi arbetat med uppföljning, utvecklingsarbete såsom deltagarinkludering samt samverkan. Slutligen kommer vi att knyta ihop det hela med avslutande reflektioner kring lärdomar vi gjort.

Introduktion

Lyra startade som projektverksamhet 2008 med Huddinge kommun, Arbete & Försörjning/ JobbForum Kompassen som ägare till projektet. Under perioden 2009–2013 delfinansierades Lyra med ESF-medel och var en del av projektet Grenverket. Sedan dess har Samordningsförbundet finansierat Lyra. Den ursprungliga målgruppen för Lyra beskrevs som unga försörjningsstödstagare samt personer med aktivitetsersättning, skrivna i Huddinge Kommun, i åldern 18–29 år med en diagnos och/eller diffus problematik. De senaste åren har målgruppen beskrivits som unga vuxna med psykisk ohälsa med ett behov av samordnad rehabilitering.

Lyra var en insats för ungdomar och unga vuxna 16–29 år med upplevd psykisk ohälsa folkbokförda i Huddinge, Botkyrka eller Salem. Lyra startades efter en kartläggning hos de samverkande aktörerna då det fanns ett behov av en insats för målgruppen unga vuxna med psykiska ohälsa i behov av stöd på vägen till arbete eller studier. Dessa individer återkom hos myndigheter och befintliga arbetsmarknadsinsatser hade inget att erbjuda som var anpassat för målgruppen. Det framkom även att målgruppen under en längre period varit i utanförskap. Projektet skulle enligt projektbeskrivningen ha en strävan och riktning mot det tidigare begreppet arbetslinjen för att på så vis främja deltagarens möjlighet att bli självförsörjande. Den övergripande målsättningen var att skapa en verksamhet/ett projekt i samverkan för att nå den prioriterade gruppen unga vuxna som stod långt från arbetsmarknaden pga. psykisk ohälsa och/eller social problematik och som behövde en behovsanpassad insats.

Målgruppen för Lyra skulle ha ett behov av samordnad rehabilitering och ett behov av stöd på vägen mot arbete eller studier. Målet var att varje person, efter att ha haft kontakt med Lyra, skulle kunna gå vidare till arbete, studier, praktik/arbetsträning eller annan arbetsmarknadsinsats för fortsatt stöd. Lyras ursprungliga mål var att 50 % av deltagarna skulle slussas vidare till lämpligare åtgärder efter det att verksamheten bidragit till att synliggöra problematik/vårdbehov hos deltagaren.

Lyras målgrupp har under åren i stort inte förändrats, dock formulerades kriterierna för deltagande i insatsen om. Vid insatsens början behövde alla deltagare ha en

inremitterande handläggare eller vårdkontakt som aktualiserade deltagaren på Lyra som vi kunde återrapportera till och samverka med. Kommunen och Försäkringskassan var vid det tillfället de största inremitterande parterna (och flertalet av deltagarna var även aktuella hos psykiatrin). Detta förändrades under åren på så vis att deltagare kunde komma till Lyra på egenanmälan och utan befintliga kontakter med vård eller myndigheter. Lyras uppdrag förändrades i och med egenanmälningarna och utvidgades till att stötta deltagaren i att etablera myndighets- eller vårdgivande kontakter, som exempelvis att söka ekonomiskt bistånd eller få en psykologkontakt. Samverkansuppdraget gick från att omfatta redan befintligt nätverk kring individen till att också lotsa till rätt stöd.

När Lyra startades tog vi inte emot personer som omfattades av Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Skälet till detta var att kommunen bedömde att behovet av stöd till personer som omfattas av LSS var tillgodosett. Efter hand startades även andra insatser upp, med finansiering från Samordningsförbundet, som arbetade med att stötta personer med autismspektrumtillstånd exempelvis START och "Ut i jobb". Efterhand avslutades "Ut i jobb" och START blev kvar.

Lyra modifierade intagskriterierna till att baseras på huruvida Lyra som insats kunde erbjuda något verkningsfullt till varje unik människa och om det finns andra insatser som kunde stötta en individ bättre. I många fall hänvisade vi deltagare med autismspektrumtillstånd till START eftersom de arbetar med den evidensbaserade metoden SE (Supported Employment), som enligt forskning passar målgruppen bäst. I en del fall stöttade individer med autismspektrumtillstånd om det fanns samsjuklighet och vi trodde att det Lyra erbjöd kunde resultera i något gott för individen i deras riktning mot arbete och studier.

En ytterligare förändring gällande intagsskriterier var att Lyra från och med 2024 sänkte åldern från 18 till 16 år. Detta då vi såg ett behov av att arbeta mer förebyggande och därmed kunna erbjuda ett annat stöd än det som det kommunala aktivitetsansvaret hade möjlighet till. Många av deltagarna som kom till Lyra hade hoppat av gymnasiet och suttit hemma i många år vilket hade förvärrat deras mående. Lyra ville med detta försöka vara en del av att fånga upp målgruppen tidigare så att inte utanförskapet skulle befastas över en längre tid. Ju längre tid i utanförskap desto längre är vägen tillbaka.

Lyra erbjöd ett personcentrerat stöd utifrån vad varje unik människa ville arbeta med under sin Lyraperiod för att deltagaren skulle kunna få sin vardag att fungera och närma sig arbete eller studier. Deltagarna erbjöds studie och yrkesvägledning, stöd i att skriva cv och personligt brev, intervjuträning, stöd i att söka arbete, studier eller praktik samt professionell individuell coaching. Coaching är ett förändringsverktyg som används för att klargöra, förändra och utveckla olika ämnen så att den coachade hittar sina egna svar och lösningar.

Lyra erbjöd också stöd i myndighetskontakt, samordning av stödet runt individen och öppen verksamhet. Det som skiljde Lyra från övriga förbundsfinansierade insatser var det individuella personcentrerade förändringsarbetet i kombination med en öppen verksamhet. Den öppna verksamheten hade öppet flera dagar i veckan. Längre fram kommer den öppna verksamheten att beskrivas mer utförligt.

På Lyra arbetade tre coacher (varav en också hade uppdrag som projektledare och sedemera verksamhetsledare på deltid) och en administratör som också ansvarade för den öppna verksamheten. Coacherna hade olika roller och bedrev samtal utifrån olika områden och kompetenser såsom ovan beskrivet. Coacherna hade inga specifika deltagare kopplade till sig utan de kunde samtala med en/flera coacher utifrån dess funktion och de mål som deltagaren hade med sin

Lyratid. På Lyra arbetade coacherna parallellt vilket innebar att deltagaren kunde arbeta med alla coacher samtidigt eller i olika faser. Lyra hade 20 deltagarplatser per år och ett löpande intag under året. Maxtiden för deltagande var ett år.

Lyra har sedan start inte krävt en deltagares motivation till insatsen mer än en önskan att delta för att kunna ta del av den. Förutom kunskapsmässig övertygelse i detta har vi också sett hur motivation kan byggas upp. Att välja att ha motivation som kriterie till att delta i insats kan göra att individer som kan vara behjälpta av insats missas.

Lyra som insats arbetade för att inte sätta upp fler trösklar än nödvändigt och har sett på nyfikenhet med det här med vilja och motivation. Vid exempelvis depression kan det vara svårt att ha motivation som intagskriterie då brist på motivation ofta ligger i diagnosens symtombeskrivning, vilket i sin tur hade exkluderat en stor grupp individer. Såklart behöver viljan till samarbete finnas men man kanske inte är så motiverad till vissa aktiviteter som kan möjliggöra förändring. Detta kan och kommer ofta med tiden. I stället för att arbeta med att få en individ motiverad har fokus inte legat där utan snarare på att bygga relation, få en uppfattning om vad en person drömmer om, om livet såg annorlunda ut och aktivering. Vi har fått erfara att det emellanåt funnits något magiskt avväpnande i att förmedla att du inte behöver vara motiverad, du behöver bara vilja testa att börja den här resan med oss så ser vi vart det leder.

År 2016 valdes Lyra ut att vara med rapporten "In Focus – Mental Health Among Young People" från Nordiskt Velfärdscenter (länk till rapport finns i bilagorna). Varje nordiskt land representerades med två utvalda insatser som arbetade på ett framgångsrikt vis kring unga med psykisk ohälsa. För att bli utvalda krävdes att verksamheten var utvärderad, socialt inkluderande, innovativ, arbetade med jämlikhet, samverkan och hade god måloppfyllelse. Inför rapporten intervjuades två av Lyras deltagare (en man, en kvinna) och Lyras verksamhetsledare.

Utifrån studiens resultat togs även policyrekommendationer fram baserade på lärdomar från de olika insatserna, dels utifrån resultat från andra publikationer och forskningsrapporter. Rekommendationerna indelades i struktur/organisation och ungdomsperspektivet.

Genom att analysera ungdomsintervjuerna kom de fram till följande rekommendationer utifrån ungdomsperspektivet:

- Att lyssna på de unga
- Stötta i att låta de unga hitta en riktning och att lyckas
- Lär ut rättigheter och skyldigheter
- Låt unga vara en del av ett sammanhang
- Bemöt unga med respekt

Identifierade viktiga beståndsdelar

Med stöd av Samordningsförbundets tjänstedesigner genomförde vi en tjänstedesignstudie under 2022¹. Underlagen till vår analys och slutsats baserades på ett urval av ca 50–60 avslutsintervjuer med deltagare genom åren, samt utifrån fritextsvar från deltagarenkäter.

I genomgången av intervjuerna fann vi fem kategorier som återkom kring vad som varit värdefullt med deltagandet i insatsen. Vi tog utgångspunkt i några av kategorierna för att beskriva vårt arbete.

1. Ett **bemötande** som är personligt, varmt, accepterande och tillgängligt är värdefullt för deltagare.
2. **Känslan av samhörighet, tillhörighet och en plats att gå till** är värdefull för deltagarna.
3. Efter att ha gått på Lyra känner deltagare **hopp** för sig själv, livet och framtiden, vilket varit viktigt för dem i sin egen process.
4. Det **individuellt utformade stödet och möjligheten till delaktighet** är värdefullt.
5. Deltagarna **ökar kännedom om sig själva samt tar med sig erfarenheter och praktiska verktyg** som de kan använda i livet och arbetslivet.

Bemötandet

Insikt: Vi har upptäckt att bemötande som är personligt, varmt, accepterande och tillgängligt är värdefullt för deltagaren.

Bemötandet ser vi som vår största, viktigaste och mest centrala del i vårt arbete. Att bemöta människor med värme, respekt, acceptans och humor är det vi själva ser som så viktigt. Vad ett gott bemötande är har vi genom alla dessa år försökt få fatt i. Vad tycker deltagarna? Utifrån att ha tagit tillvara på deltagares åsikter, avslutsintervjuer och samtal har vi identifierat viktiga beståndsdelar i bemötande enligt våra deltagare. Det handlar om värme, acceptans, tillgänglighet, maktutjämning, ge möjlighet till egenmakt och att mötas på lika villkor. Att känna att det inte finns något vi och dom. Vi är alla människor som kan drabbas av livet. Bär man med sig den ödmjukheten avspeglar det sig i relation till deltagaren. En sträng, kylig, distanserad, kall relation där deltagaren inte känner sig som en människa utan bara en i mängden har ofta beskrivits som motsatsen till det sätt vi på Lyra bemöter människor. Nedan följer några deltagarcitat från enkäter och avslutsintervjuer.

”Det känns som att ni bryr er på riktigt om mig”, ”Ni har gjort det så fint och mysigt här”, ”Det är så skönt att man kan höra av sig så ofta”, Varje gång jag kommer till Lyra läser jag på tavlan, ”kom som du är” och då känner jag att jag får lov att vara precis som jag är”. ”Alla behandlas med lika respekt och det gör att även deltagarna behandlar varandra med lika respekt”. ”Personalen är bara bäst! Glada, positiva, varma, förstående, peppande, förtroendeingivande och mycket kunniga inom sina olika områden”.

Det aktiva lyssnandet har varit en del av detta bemötande, att inte göra antaganden eller inta ett förhållningssätt **av** att vara en expert då vi anser att deltagarna har mest kännedom kring sina liv och sin unika situation, det gör att deltagarna också kommer vara de som har sina egna lösningar.

---

¹ Kortfattat innebär tjänstedesign, som också kallas för användarcentrering, att tjänster, produkter och processer utformas tillsammans med användarna.

”Ni kommer ihåg saker jag säger”, ”Jag tycker väldigt mycket om det sättet ni arbetar på, jag möter en helt annan respekt och förståelse som jag inte har mött i andra möten. I grund och botten lyssnar ni på mig och låter mig styra och ställa som jag vill ha det”.

Öppna verksamheten – som möjliggörare för återgång till praktik, arbete och studier

*Insikt: Vi har upptäckt att **känslan av samhörighet, tillhörighet och en plats att gå till** är värdefull för deltagarna.*

Lyras öppna verksamhet innebar att deltagare var välkomna på plats till Lyra flera dagar i veckan mellan klockan 10–15, vilket kan liknas vid en arbets- eller studieplats. Från start hade vi öppet fem dagar i veckan fram till pandemin för att sedan ha öppet tre dagar per vecka. Den öppna verksamheten fungerade som en återkommande vardaglig aktivitet för deltagare som ännu inte kände sig redo att gå ut i arbete, studier eller praktik. Genom regelbundenhet fick deltagare möjlighet att träna in rutiner och struktur och fick därigenom en skillnad mellan tid på Lyra och fritid. Varje enskild deltagare hade sitt eget mål med den öppna verksamheten där individuell planering gjordes avseende tid och aktiviteter som bestämdes på förhand. Exempelvis kunde det vara att träna på att vistas bland andra, vara med på lunch, en gruppaktivitet, skriva cv, plugga till högskoleprov, åka på gemensamt studiebesök till en skola eller under dagen ha ett individuellt samtal med en av coacherna.

Den öppna verksamheten var en viktig nyckelfaktor som många med psykisk ohälsa är i behov av eftersom det där finns möjlighet att utveckla sin sociala förmåga på egna villkor, i ett tryggt sammanhang. En del av verksamheten blev då också ett aktivt och omfattande arbete för att utmana osäkerhet, rädslor och ångest för att utvecklas i sociala sammanhang som förutsättning att vidare hitta sin väg till arbete och studier.

Den öppna verksamheten skiljde sig i förhållande till sysselsättning och/eller daglig verksamhet på så vis att målgruppen inte var människor som tillhörde LSS och heller inte att insatsen krävde biståndsbeslut enligt SOL. Den skiljde sig också åt gentemot socialpsykiatrins träfflokaler på så vis att vi erbjöd en plats att komma till men med ett tydligt fokus på målet att i framtiden arbeta eller studera. Platsen syftade till att aktivt förbereda individer och öka möjligheterna till anställningsbarhet eller att hitta en riktning framåt via studier. Rustandet inför arbete och studier var således den öppna verksamhetens huvudsyfte. Den sociala samvaron var ett medel som möjliggjorde återgång till arbete, studier och praktik. Den öppna verksamheten var särskilt verksam för de som ännu inte kände sig redo för arbete, studier eller praktik.

Vi har identifierat tre olika underkategorier till den öppna verksamhetens betydelse utifrån fritextsvar i enkäter och avslutsintervjuer av deltagare. Dessa är följande:

1. Platsens betydelse för progress vid psykologisk behandling såsom vid exponering i kognitiv beteendeterapi. Att vid exempelvis social ångest ha en given plats att göra exponeringsövningar på är en viktig faktor för behandlingseffekten. Träningsforumets betydelse gällande ökning av aktivitetsnivå inför praktik, arbete eller studier fungerar som möjliggörare för många individer. Det kan vara ett för stort steg att våga ta att gå direkt ut i studier, praktik eller arbete. Om du har psykisk ohälsa och sällan vistas utanför hemmet kan steget att gå från ett möte i veckan till att veta hur det är att vara aktiv flera dagar, ha flera tider att passa och erfarenheten av att ta sig ut "dåliga dagar" vara svårt att utmana eller ens föreställa sig. Ett exempel på hur detta arbete med en Lyradeltagare såg ut: Isolerad i hemmet på grund av social ångest. Uppstart på Lyra med online-möten under två månader. Klarade därefter att ha möten på plats genom att bli mött på vägen inför samtalstider, för att sedan klara av att vistas i lokalen tio minuter efter samtalstid, stanna en timme, vara med på lunch, vara med på gruppaktiviteter, öka antal dagar, i öppen verksamhet och slutligen påbörja praktik och klara det några dagar i veckan.

Den öppna verksamhetens funktion blev som ett mellansteg mellan träfflokal och praktik. Det fanns ett framåtsyfte med tydligare målformulering i den öppna verksamheten i jämförelse med en träfflokal. Samtidigt som det var ett möjligt steg att ta och träna sig i innan en praktik, ett arbete eller studier. Det fungerade som det trygga rummet där allt ser ut som vanligt, där det finns en återkommande rytm i vad vi gjorde, lunch, gruppaktivitet, individuella samtal, allt utifrån individens egna uppsatta mål.

Det trygga rummet handlar om att det ska finnas en förutsägbarhet. Kan man inte lita på vuxenvärlden behövs förutsägbarhet, rutiner och ritualer att hålla sig till. Att det finns bröd, öppettider, att vi är desamma och lokalen densamma är exempel på det. När vi skapar ett mysigt, varmt rum som vi visar omsorg om kommer deltagaren att känna sig än mer viktig, "du är värd att göra det fint för", "du är värd det bästa téet". Den omsorgen kan göra skillnad i deltagarens självomsorg så småningom.

Att ha en personal avsatt att ansvara för den öppna verksamheten har deltagare lyft som positiv feedback i samtal, avslutsintervjuer och enkätsvar. Deltagarna visste att det fanns någon som mötte dem, någon att prata med och att fråga vid behov. Den öppna verksamheten blev mer än enbart ett väntrum inför samtal eller en plats att vistas på.

Följande är exempel på vad deltagare har sagt om deras upplevelse av den öppna verksamheten.

"Får hjälp att lära känna mig själv i en trygg miljö vilket hjälper enormt mycket med självkänslan."

"Det jobbigaste med att komma ut i arbetslivet igen är det sociala och att man då kan komma in på en arbetsplatsliknande miljö och äta lunch och socialisera med andra människor är så bra. Eftersom jag har en dålig erfarenhet av arbete så har det känts som en erfarenhet som liknar arbete med relationer och sånt."

2. Rutiner i vardagen för att träna in dygnsrytm, igångsättning, ta sig i väg, passa tider, hur många timmar man klarar utanför hemmet förenklar övergång till arbete och studier. Detta blir en inskolning till praktik, arbete eller skolan. Vi ser att de som fått denna möjlighet har lättare att se sig själva i arbete, studier eller praktik. Rutinerna sitter från start och är inte något de behöver börja med när förändringen att påbörja arbete eller studier i sig kan vara stor nog.

Att ha rutiner att hänga upp livet kring är stagande för individer. Många deltagare har vänt på dygnet, de har haft enstaka möten i veckorna med vårdgivare och myndigheter men det främjar inte hållbara rutiner eller att få in en rytm i sin dag eller sin vecka. I avslutsintervjuerna beskriver också deltagare hur rutinerna har varit en viktig del av att få livet och vardagen att fungera men även för att förbättra sitt mående. Det är tydligt hur det blir en ram runt livet de inte haft och som möjliggör förändring.

”De möten jag haft bidrog till valet att satsa på yrkesigångsättning nu istället för att vänta på andra myndigheter för hjälp. Detta gjordes genom att hålla i gång aktivt med möten och aktivt komma ut från mitt hem där tiden fick flyga förbi istället.”

”Jag har kommit ut mycket mer än tidigare, jag har använt bussen detta år mer än i hela mitt liv.”

”Just det här med rutiner har ändrats stort och det har hjälpt mig väldigt mycket. Jag gör mer om dagarna än jag hade gjort om jag inte hade rutiner och numera sätter jag mina egna rutiner tack vare er.”

”Det var bra att man skulle göra sina ”läxor” såsom att äta minst tre gånger om dagen, få in en sömnrutin och att det var någon som följde upp det.”

”Jag har uppskattat att jag kunde gå hit flera gånger i veckan, det hjälpte mig att hålla mig över ytan. Jag hade fasta tider och fler saker inplanerade.”

3. Sammanhangets betydelse och den sociala gemenskapens betydelse IRL har effekt på psykiskt välbefinnande. Att träffa andra personer flera gånger i veckan, att ha någon som väntar på en och som skickar sms om man inte kommer, gör att man som människa känner sig betydelsefull. Att befinna sig i ett sammanhang motverkar psykisk ohälsa. Följande rapport beskriver detta med hänvisning till forskningsstöd.

“Att känna sig betydelsefull i andra människors liv är avgörande för psykiskt mående. Motsatsen - upplevd ensamhet - är starkt kopplad till både psykisk och fysisk ohälsa. Brist på social tillhörighet är till och med en riskfaktor för att dö i förtid.”²

Den öppna verksamheten gör att deltagare blir vana vid att träffa andra människor. Ibland började de träffa oss i personalen på enstaka möten för att sedan bygga på med andra deltagare och därefter kanske träffa människor utanför såsom exempelvis på en praktikplats, ett jobb, fritidsaktiviteter eller i studier. Att bryta isolering och utanförskap och att få mellanlanda i en öppen verksamhet har vi sett varit viktigt för många individer under åren. Även för de som inte haft hemmet som en trygg plats utan som kanske bott runt, flyttat till olika jourboenden eller inte vetat var de ska ta vägen för natten. Bland de deltagare där det funnits ett hemmasittande som fortsatt över tid ser vi också i många fall en ensamhet. Ensamhet och social isolering är en riskfaktor för psykisk ohälsa och också en effekt av det. Aktivering och sammanhangets betydelse för oss människor har därför varit värdefullt för oss på Lyra att kunna erbjuda.

Det löpande intaget under året har varit värdefullt för deltagare i den öppna verksamheten, även proceduren att tidigare deltagare har varit välkomna på exempelvis jul/midsommarlunch och andra forum. Dessa har då varit förebilder för varandra. *“Jag minns den där tjejen som kom och hälsade på en julfika på Lyra, hon hade gått här för ett år sen, hade jobb och verkade så säker, det blev en förebild för mig”* säger en deltagare som själv har avslutat insatsen och nu jobbar och som förmodligen har samma roll för någon annan.

En av deltagarna berättar vid avslutet att personen hjälpt en annan arbetslös ung vuxen som denne inte kände att få ett jobb på sin arbetsplats. *“Jag sa att jag vet hur det känns, du kan få mailadressen till min chef och skriv att du kan arbeta som vikarie”*. I PWC:s slutrapport för Grenverket nämns också hur samspelet och samvaron med andra unga i liknande ålder betyder mycket för Lyras deltagare. En deltagare från rapporten tyckte också att *“det är kul att se de andra växa och bygga upp sig själva”*. Gemenskapen mellan de unga sågs av en annan deltagare som lika betydelsefull som coacherna.

Nedan följer ytterligare deltagarcitat som visar den öppna verksamhetens sociala betydelse:

“Innan jag gick med i Lyra kände jag mig ensam då jag varken hade det sociala i skolan eller på jobbet. Jag tycker det är viktigt med stöd och motiverande samtal samt att ha någon att prata med om mående/min situation.”

“Hade det kul på Lyra, var ett steg ut i livet igen, hade nog fortfarande suttit på mitt rum och inte gjort något konstruktivt om jag inte hade gått på Lyra.”

---

² Ehsan et al., 2019, [Digitala-medier-och-psykisk-ohalsa-hos-barn-och-ungdomar-en-forskningsoversikt v4 rgb.pdf](#)

"Det har varit superroligt och givande. Vi har kommit regelbundet och man har skapat en relation med de andra deltagarna. Jag har insett att jag har en social förmåga vilket jag inte trodde."

"Mer självsäker än tidigare. Mycket mindre skamkänslor kring psykisk ohälsa. Bra att få möta andra i den öppna verksamheten."

En psykolog gav följande respons kring öppna verksamhetens betydelse i en fallbeskrivning:

"Med tanke på klientens långvariga historia av socialt undvikande, social ångest och därtill tillhörande dåliga tankar om sig själv, antar jag att det är centralt att kunna tillföra en yttre kontext som kan skänka nya erfarenheter av social samvaro och vad som är möjligt och värdefullt i detta. Jag antar således att den miljö som Lyra erbjuder är mer avgörande än vad en avgränsad, traditionell terapi skulle kunna erbjuda - även om det ofta är viktigt att arbeta både med det yttre och det inre."

Hoppets betydelse

Insikt: Vi har upptäckt att deltagarna efter att ha gått på Lyra känner hopp för sig själv, livet och framtiden, vilket varit viktigt för dem i sin egen process.

Vid analysen av avslutsintervjuerna fann vi att många av deltagarna vid uppstart inte hade någon förväntan på Lyra och sina möjligheter till förändring. Att få hopp igen och att känna hoppfullhet om att livet, måendet och situationen inte alltid kommer att vara så som just nu, är något deltagare beskriver har varit viktigt för dem. Att gå från att inte ha några drömmar om framtiden till att kunna föreställa sig det liv en person vill leva är något som återkommer.

Att ha andra som drömmer om var man kommer vara i sin framtid när man själv har svårt för det tror vi är särskilt verksamt för att sätta igång sina egna fantasier om sig själv. Någon som ser en med andra ögon, i nya sammanhang, exempelvis vad gäller egenskaper, kvalitéer, framtida jobb eller studieval. Detta möjliggör och banar vägen för att öppna upp och se sig omkring, världen vidgas och nya möjligheter framträder.

Deltagarcitaten som följer talar fint för sig själva.

"Om jag vill så kan jag, en mer positiv inställning och en mycket ljusare syn på livet. Jag känner mig mer avslappnad, öppensinnad och bestämd."

”Jag har fått bättre självkänsla, hittat framtidstro och drömmar. Det känns verkligen som att jag har växt som person och fått så mycket stöd och energi av att vara här på mötena. Tack!”

”Bara få ett syfte i vardagen genom att jobba med min stress när jag besöker Lyra hjälper mig att bearbeta mina problem lättare och de samtal och hjälp har gett mig hopp om att min situation kan lösas.”

”Lyra har gett mig precis det stöd som jag behövt för att ta mig vidare i utbildning och i sin förlängning arbete. En kombination av öppen verksamhet och individuella samtal har skapat en miljö av trygghet och hopp om framtiden. Ärligt talat kändes Lyra skraddarsytt för min situation vilket ingen annan kommunal insats har varit hittills.”

Individuellt utformat stöd och delaktighet

*Insikt: Vi har upptäckt att det **individuellt utformade stödet och möjligheten till delaktighet** är värdefullt.*

Det resursintensiva stödet är det som genomsyrat Lyras arbetssätt. Det rymmer dels tiden vi kunde lägga på deltagare i form av flera individuella möten per vecka, dels deltagande i öppna verksamheten. Även tillgänglighet i form av sms, telefon och mejl mellan möten gjorde att relationsbyggandet gick snabbare. Ibland var det mest verksamma det som skedde i den öppna verksamheten. Vi jobbade mycket mellan möten med sms formulerade utifrån positiva förantaganden såsom: *”Välkommen till Lyra idag, lycka till på praktiken, det kanske blev någon miss, här kommer en ny tid”*. Vi erbjöd även snabbt en ersättningstid när någon missat eller inte kunde komma, oftast inom samma vecka.

När Lyra startades 2008 var tanken att testa ett parallellt individuellt stöd i kombination med öppen verksamhet, vilket vi genom åren såg var verksamt för målgruppen. Med parallellt individuellt stöd menar vi att deltagarna kunde arbeta i samtal med oss coacher parallellt. Det fanns ingen inbördes ordning för när någon skulle ha samtal med en viss coach. Behövde en individ tre samtal i veckan så var det planen. Allt efter individens behov. Det parallella stödet var även externt då många deltagare parallellt med Lyra gått i terapi/samtal/behandling hos vårdgivare såsom psykiatri, vårdcentral, ungdomsmottagning eller habilitering. Det externa parallella stödet kunde även vara exempelvis boendestöd, eller personligt ombud. Att erbjuda parallella insatser med tydligt jobbfokus har Lyra således gjort sedan start. Att detta är verkningsfullt för att stötta personer i en komplex situation mot

arbete visar den omfattande progressionsstudien BIP vilket kan förklara en del av Lyras fina resultat (mer information kring BIP lämnas i bilagsdelen).

”Jag tyckte om den personliga anpassningen, att jag är en individ och inte bara en i gruppen. Möjligheten till kontinuerliga samtal med olika personer samtidigt och att ha någonstans att vara som blev som en fristad kändes viktigt för mig”.

Det resursintensiva stödet inbegrep också en flexibilitet i kontakt, sms, mejl, videomöte, möte på plats och i telefon. Flexibiliteten handlade om att vi ofta behövde vara beredda på att ställa om och inte enbart prata om det som var planen från början. När man jobbar med att stötta individer ut i arbete eller studier kan fokus inte enbart ligga där utan även på annat som en person kan behöva stöd med exempelvis hemmasituation, hemlöshet, ekonomi, myndighetssamverkan, kontakt med vårdgivare. Det går inte att bestämma vilken ordning något ska göras utan det behöver arbetas med parallellt.

I kontakt med Lyras målgrupp har en av framgångsnycklarna varit att det erbjöds ett resursintensivt parallellt stöd där möjlighet till flera träffar och avstämningar per vecka kunde erbjudas. Annars hade risken att inte hinna med det som behövdes ordnas uppstått. Att vi var lättillgängliga flera gånger i veckan, per sms, på telefon, per mejl och på plats tror vi främjade och påskyndade relationsbyggandet deltagare och coach emellan.

Att deltagarna ska vara delaktiga såväl i sin egen planering som verksamheten och hur den kan utvecklas är något som vi arbetat aktivt med på Lyra. Detta arbete beskrivs längre fram i rapporten.

”Det mest värdefulla är att Lyra har gett mig makt, att jag som deltagare har fått vara med och bestämma. Man kan välja att det här vill jag jobba med idag.”

”Det jag också uppskattat mycket med Lyra är att det är så individuellt anpassat. Att man som deltagare själv, i stor utsträckning har möjlighet att påverka hur och vad man vill/behöver arbeta med.”

Lyras målsättningar och resultat

Lyras mål avseende deltagarflöden har under hela tiden varit att ta emot minst 20 individer och avsluta 20 individer per år. Efter pandemin valde vi att öppna upp för att kunna ta emot fler deltagare än 20 per år men antalet har fluktuerat och vi har haft ett pågående utvecklingsarbete kring att nå ut, mer om detta i en annan del av rapporten.

Den genomsnittliga deltagartiden uppgick till cirka 8–10 månader. Avseende resultatmål kopplat till deltagarnas sysselsättning har dessa ändrats över åren bland annat genom att vi valde att dela upp målet vad deltagarna avslutades till. De nya målen för år 2024 var att 30 % av deltagarna vid avslut ska avslutas till arbete eller studier, 50 % ska vara redo för praktik eller annan arbetsmarknadsinsats. Resterande 20 % slussas vidare till lämplig insats då insatsen bidragit till att synliggöra annat behov av stöd eller behandling.

Om vi ser på resultatet för de nya målen och hur resultaten sett ut de senaste sex åren har cirka en tredjedel av deltagarna gått direkt till en anställning eller studier. Ytterligare knappt hälften av deltagarna har påbörjat en annan arbetsmarknadsinsats eller varit redo för praktik. De senaste åren har dock dessa siffror legat betydligt högre vilket redovisas i följande tabell.

Tabell 1: Lyras sammantagna resultat mellan år 2022 och 2024 avseende vad deltagarna avslutas till, baserat på statistik från årsredovisningar

	Arbete och studier	Arbetsmarknadsinsats /redo för praktik	Totalt i arbete, studier, arbetsmarknadsinsats eller redo för praktik
2022	53 % (9 st)	19 % (3 st)	72 % (12 st)
2023	38 % (8 st)	52 % (11 st)	90 % (19 st)
2024	36 % (9 st)	60 % (15 st)	96 % (24 st)
Medel	42 %	44 %	86 %
Totalt	26 st	29 st	55 st

Deltagarnas upplevelse av att närma sig arbetsmarknaden och studier har också följts upp genom enkäter. Resultat från avslutsenkäter insamlade mellan åren 2017 - 2024 visar att 74% av deltagarna i snitt kände sig mer redo att kunna arbeta eller studera jämfört med innan Lyra. Det vill säga att 3 av 4 deltagare kände att de närmat sig arbete och studier även om de kanske inte uppnått målet vid avslut. NNS Indikatorenkät samlas in i hela landet och Lyras resultat ligger högre än det nationella snittet. Enligt rapporterna från 2019 till 2023 ligger det nationella snittet på 60 % gällande att de avslutade deltagarna känner sig mer redo att arbeta eller studera.

Ytterligare en målsättning var att ett år efter avslutad insats skulle 50 % av deltagarna ha egen försörjning i form av arbete eller studier. En utmaning med ettårsuppföljningarna har återkommande varit svarsbortfall även om Lyra har en god svarsfrekvens, i snitt 78% de senaste tre mätningarna. Tabellen visar på att Lyra nått målet om självförsörjning ett år efter insats även om resultatet skiljer sig åt lite mellan åren. Nedanstående siffror i tabellen baseras på de senaste årens uppföljningar.

Tabell 2: Hur stor andel av deltagarna som är självförsörjande ett år efter att de slutat på Lyra.

Uppföljningsår	Självförsörjande ett år efter insats
2022	45 % (5st)
2023	35 % (6 st)
2024	78 % (14 st)
Medelvärde	52 % (25 st)

Lyra lade år 2024 till kvalitativa mål som innebar att deltagarna skulle ha upplevt att stödet utformats utifrån deras behov, att de har varit med och fått bestämma hur stödet ska se ut, att de ska ha känt sig lyssnade på och att stödet har fått tagit den tid de har behövt. Målet var att fler av deltagarna skulle ha fyllt i ett mer överhängande positivt resultat på dessa frågor än negativt på mätningen i indikatorenkäterna. Lyra har samlat in indikatorenkäter mellan 2017 och 2024. Följande tabell visar medelvärdet på våra kvalitativa mål för samtliga respondentsvar under den här perioden.

Tabell 3: Lyras resultat på de kvalitativa målen, tabellen visar medelvärdet för hur stor andel som har angett ett positivt svarsalternativ på dessa frågor i indikatorenkäten mellan 2017 och 2024.

Enkäter 2017-2024	Stödet utformat utifrån behov	Medbestämmande kring stödet utformning	Ha känt sig lyssnade på	Stödet har fått tagit den tid som behövs
Pågående	88 %	95 %	96 %	98%
Avslut	89 %	97 %	88 %	91%

Verksamhetens upplägg och utvecklingsarbete i urval

I denna del av rapporten kommer vi beskriva hur Lyra verksamhetsmässigt lagt upp arbetet strukturellt, med ramar, avslut, uppföljningar, systematik, samverkan och utvecklingsarbete är något vi nu kommer att avhandla för att slutligen avsluta med våra reflektioner.

Tidsbegränsning och avslut

Tidsbegränsning, avslut och planering framåt efter insats är något Lyra har arbetat med. Redan i projektbeskrivningen fanns beslutet att maxtid skulle vara ett år utifrån att Lyra hade så få platser. Detta valde Lyra att fortsätta med då vi såg att det var verksamt att ha en fast tidsram för deltagandet. Att det funnits en tidsbegränsning i insatsen tror vi i många fall möjliggjort utveckling. Avslutet innebär något nytt, en ny resa. Det visar också på förtroende och tilltron till individen, *"vi finns med en bit i livet men nu tror vi på dig, att du klarar detta"*, *"när vi släpper taget visar vi tilltro till dem"*. Vi firar avslutet och det nya som komma skall.

Det är av vikt att erbjuda fortsatt stöd om en deltagare är i behov av det, antingen i en annan arbetsmarknadsinsats eller behandling. Det är av största vikt att det finns stöd att tillgå om behovet finns. Lyra förespråkar en tydlig start och ett tydligt avslut. Vår åsikt och erfarenhet är att det lätt kan bli att den tid vi ger deltagaren är också den tid deltagaren ställer in sin utveckling utifrån, ger vi ett år, tar det oftast ett år, ger vi två år tar samma resa två år. Det trygga rummet får inte bli det begränsande rummet på så vis att vi blir en för trygg plats som gör att man stannar till alltför länge.

Det är i världen där utanför som livet ska levas och det är dit vi blickar. Med det sagt bar vi alltid med oss respekten inför att vissa individer behövde fortsatt/annat stöd vidare och stöttade individen i den processen genom att länka vidare till andra arbetsmarknadsinsatser, samtalskontakt eller andra stödfunktioner.

Huruvida det funnits ett fortsatt stöd efter Lyra har sett olika ut över åren. Detta dels då deltagare inte alltid uppfyllt alla intagningskriterier för den tilltänkta insatsen efter Lyra. Även då projekttid för vissa insatser löpt ut eller inte finansieras vidare och därmed avslutats. Det har också emellanåt varit långa köer till andra insatser vilket därmed inneburit en risk för deltagare. Dock ser vi en god utveckling lokalt gällande detta de senaste åren. Det är också så att även om det fanns ordinarie insatser hos myndigheter som skulle vara ett bra stöd för Lyras deltagare, så har krav såsom ekonomisk ersättning och kommundillhörighet varit ett potentiellt hinder för att få ta del av stöd. Majoriteten av Lyras deltagare har därmed fått fortsatt stöd av andra förbundsfinansierade insatser.

Våra deltagares feedback dels i avslutsintervjuer men framför allt i avslutsenkäter visar att majoriteten anser att de fått den tid i insats de behövt. 91 % av respondenterna uppgav i

avslutsenkäter (insamlade 2017–2024) att de har fått tillräckligt med tid i insatsen/att stödet har fått tagit den tid deltagaren behövt (frågan har omformulerats i enkäten).

Uppföljning efter avslut

Under Lyras projekttid var det planerat att vi skulle följa upp våra deltagare vid två tillfällen, tre månader och ett år efter avslut. Syftet för tremånadersuppföljningen var att se hur det gick för deltagaren, om det fanns behov av stöd etc. Det var samma syfte för ettårsuppföljningen men med tillägget att följa upp det långsiktiga målet att 50 % skulle vara självförsörjande via lön eller studiemedel. När projekttiden var slut valde vi att behålla uppföljningen utifrån att deltagarna gett positiv feedback på att uppföljningarna skapat en trygghet men även en möjlighet att dela med sig av erfarenheter och bolla saker. Ettårsuppföljningen har också utöver att få reda på var deltagarna befinner sig varit en möjlighet att fråga hur de ser på insatsen när de fått lite distans till den (och på så vis se vad vi kunde behöva utveckla eller vad som var viktigt att bibehålla).

Sedan 2017 har vi på förbundets vägnar mätt deltagarnas upplevelse av Lyras stöd genom att dela ut NNS indikatorenkät under insats och vid avslut. Utifrån dessa har vi också de senaste åren då det tillkommit fritextsvar kunnat utläsa vad som varit viktigt för deltagare i stödet mot arbete och studier, hur stödet har gjort skillnad och vad som deltagarna önskar hade varit annorlunda.

Att arbeta systematiskt och strukturerat med uppföljningar och utvärderingar är något som har varit viktigt för oss på Lyra. Det har funnits rutiner för tillvägagångssätt och mallar att fylla i när det är gjort och det har funnits en tydlighet i vem som gör vad så att alla blir tillfrågade. När ett tydligt upplägg, med en struktur och rutin för när och vem som ska göra vad finns är sannolikheten att det blir gjort större. Med rutinen kommer en vana och en procedur som slutligen bara sitter där. På vecko- och månadsavstämningar har vi gått igenom uppföljningar, enkäter, förfrågningar och utvärderingar som behöver göras. Vem av oss gör vad och när ska de göras. Mötet efter har vi stämt av om saker blivit gjorda och i annat fall har tid för detta planerats. Den förutbestämda strukturen möjliggör att arbetsuppgifter blir utförda när det finns tydliga arbetsuppdelningar och blanketter och en struktur att följa. Att det finns en konstans i personalgruppen över tid möjliggör att strukturen införlivas och efterlevs. Under perioder när personal har slutat, vi har haft vikarier för tjänstledighet eller föräldraledighet kan vi se att dessa rutiner stundtals inte har fungerat, systematiken och vem som har ansvar har försvunnit.

En ytterligare aspekt av och anledning till att vi haft en god måluppfyllelse avseende att få uppföljningar och utvärderingar gjorda är att personalen haft ett stort gemensamt intresse för utvecklingsfrågor och deltagarinflytande. Om dessa inte hade delats ut hade vi heller inte haft samma underlag för att bedriva utvecklingsarbete och då hade vi inte vetat i lika stor utsträckning vad vi skulle lägga fokus på. Något som kan ha bidragit till hög svarsfrekvens på dessa är att vi redan vid start förankrade hos deltagarna att de kommer bli tillfrågade om enkäter, utvärderingar och uppföljningar och att deras åsikter är viktiga för oss. Vi gav även konkreta exempel på hur deras åsikter är viktiga och har betydelse för det vi gör och ändrat genom åren på Lyra. En ytterligare del i möjliggörandet är att vi haft en flexibilitet i hur vi genomför uppföljningar och utvärderingar. Lyra har erbjudit dessa per sms, telefon, online, eller på plats.

Nedan följer citat från ettårsuppföljningar med tidigare Lyradeltagare:

“Jag är knappt hemma utan ute och träffar kompisar. Studierna går bra och jag pluggar mycket tillsammans med mina klasskompisar. Jag har fått en lägenhet och planerar att flytta hemifrån.”

“Jag trivs jättebra på jobbet och vet ni, jag kommer kanske bli chef inom det närmsta året.”

“Ni har hjälpt mig jättemycket. Jag hade inte varit där jag är nu och klarat mina studier om det inte vore för er. Ni gav mig en plats där jag visste att jag inte var ensam, det hjälpte mig att känna att jag inte var korkad eller lat utan att jag var helt normal. Det var också så bra att ni följde med på möten och lärde mig vad jag har för rättigheter.”

“Till slut stod jag där med två jobb jag trivdes på men det funkade inte att pendla till det ena så jag fick säga upp mig fastän jag trivdes. Tänk att jag inte ens klarade av att komma in på mina möten och att jag tyckte det var ett jättestort steg att äta lunch med andra. Nu gör jag det varje dag och jag är till och med den som lär upp när det kommer någon ny på mitt jobb. “

Deltagarinkludering och deltagarinflytande

Under de 16 år Lyra har funnits så har vi utvecklat rutiner för och utvecklat hur vi arbetar rent konkret med deltagarinkludering. Det var ett aktivt val att arbeta och främja deltagarinkludering på olika nivåer, såväl mikro som makro. Verksamheten har därmed utformats, utvecklats och förändrats utifrån vad som varit funktionellt för deltagarna och utifrån deras egna förslag eller synpunkter kring förbättringar. Detta var ett ständigt pågående arbete där det krävs strukturer för att systematiskt synliggöra och ta del av deltagarnas behov, kunskap och erfarenheter. Vår erfarenhet av att arbeta med detta är att det inte är något som blir färdigt och kan avslutas. Det är ett ständigt pågående arbete då samhället är föränderligt där nya lärdomar tas tillvara och behovet av inkludering kan se olika ut över tid.

Systematiska och återkommande rutiner för att hålla arbetet med inkludering på agendan omfattade arbetet med handlingsplaner, utdelning av indikatorenkäter och att genomföra avslutsintervjuer. Varje deltagare har upprättat sin egen handlingsplan som omfattat vad de tror att de behöver för att ta sig vidare mot arbete, studier eller praktik. Mer konkret har det innehållit vilka samtal de vill delta i, om de ska vara i öppna verksamheten och i vilken omfattning. Vidare vad de ska ha fokus på och vad de vill uppnå de kommande tre månaderna. Detta har vi stämt av var tredje månad och nya mål har formulerats så länge som deltagaren deltagit i insatsen. På Lyra har deltagaren ägt sin egen process och utveckling. Lyra erbjöd inget färdigt program för alla deltagare utan den enskilda blev vid uppstart och under processens gång frågad kring vad den vill jobba med och vad deltagaren har för egna mål.

För att tydliggöra avslutet genomförde vi två veckor innan avslut en avslutsintervju med varje deltagare, som syftade till att ta reda på hur de upplevt att deras tid i insats på Lyra varit. Det inbegrep frågor som vad de upplevt varit värdefullt för dem och vad de önskat varit annorlunda. Avslutsintervjuerna är ett resultat av att Lyra 2009 hade en praktikant som ville intervjua deltagare och gjorde ett första utkast på intervjuunderlag och sedan genomförde dessa. Praktikanten rekommenderade insatsen att fortsätta med detta då deltagarna upplevde att det var värdefullt och då Lyra genom intervjumaterialet bidrog till att synliggöra vad verksamheten behövde utveckla, behålla och avveckla. Avslutsintervjuerna har därför fortsatt men över tid modifierats och ändras gällande innehåll, längd och frågor. Det har för oss varit värdefullt och utvecklande att få ta del av både positiv och negativ feedback från alla de hundratals genomförda avslutsintervjuer och enkäter med deltagare. Därav är det av stor vikt för oss att alla deltagare blir tillfrågade oavsett nöjdhetsgrad eller tid i insats.

Att samverka med olika externa aktörer (som till exempel Youth 2030 och Verdandi) eller Samordningsförbundets ledning i diskussioner, aktiviteter och utbildningar, för att främja inkludering och inflytande är något som varit uppskattat, lärorikt och givande såväl för oss som deltagarna. Även här framhåller vi vikten av att tillfråga alla deltagare och därigenom utesluta exkluderingsgrunder utifrån hur vi tror. Detta då vi sett att vår förståelse kring någons vilja att vara med inte alltid

stämmer. Genom att ställa frågan till alla har vi sett att deltagare vi kanske inte har trott skulle vilja delta, har valt att göra det. Detta förhållningssätt har lärt oss den vida innebörden av begreppet inkludering.

Att ha stöd av Samordningsförbundets förbundschef, utvecklingsledare och utredare när det gällde såväl mandat men också utförandet i att prova sig fram och prioritera inkludering var avgörande för vårt arbete. Utan stöd och lyhördhet från Samordningsförbundets ledning i att använda användardrivna utvecklingsprocesser blir det genomförbart.

Några exempel på deltagarinflytande gällande genomförda förändringar, aktiviteter och områden deltagare involverats i:

- Mindre lokal ombyggnad för att skapa ett nytt studierum där deltagare kan sitta enskilt när de studerar, skriver cv eller söker jobb. Rummet har även nyttjats som samtalsrum.
- Delaktighet i sin planering och att konstruera sin egen handlingsplan avseende innehåll, vilka samtal man deltar i, individens målsättningar och planeringen för tre månader i taget. Deltagarens målsättningar och planering kunde såklart även ändras mellan tillfällena.
- Jul- och midsommarlunch på Lyra (dit även de deltagare som avslutats senaste halvåret bjöds in). En av de första deltagarna kom med detta som förslag som ett led i att få ta del av en annan kulturs högtider.
- Under 2016 deltog Lyras deltagare som en av flera pilotgrupper när NNS indikatorenkäter utvecklades utifrån att de fick testa enkäten och komma med feedback kring frågor, svarsalternativ och svarsupplevelse.
- Innehåll och önskemål kring gruppaktiviteter. Detta genomfördes kontinuerligt då olika deltagargrupper kunde ha olika önskemål, behov och idéer.
- Att det gick att påbörja Lyra på distans även efter pandemin (med målet att klara av att komma på möten på plats). Deltagare uttryckte i tjänstedesignintervjuer en förståelse kring borttagande av möjlig online och distanskontakt med Lyra efter pandemin men påtalade hur hjälpsamt det varit för dem. Innan pandemin var detta otänkbart då möten och uppstarter skulle ske på plats. Tack vare deltagare möjliggjordes detta.
- Tjänstedesignsintervjuer med deltagare kring hur vi kan nå ut bättre, var vi ska synas och vilka vi ska rikta oss mot. Utifrån detta gjorde vi en broschyr riktad till anhöriga, förtydligade kontaktvägar och satte upp information om Lyra på olika platser. Det utarbetades även ett kontaktformulär på kommunens hemsida riktat till deltagare, anhöriga och handläggare vilket ökade egenanmälningar från deltagare.
- Feedback kring texter på hemsida och broschyr för ett mer tillgängligt språk.
- Tidigare deltagare var med på anställningsintervjuer vid rekrytering av ny personal under 2023. Deras feedback, saker de noterade och lyfte fram var ovärderligt.
- Involverat deltagare i beställningar såväl av material till verksamheten som förtäringar.
- Att nuvarande och tidigare deltagare hållit i gruppaktiviteter. Detta kom på förslag under en workshop med deltagare kring deltagarinflytande. Förslag kom upp att deltagarna själva ville genomföra och hålla i gruppaktivitet. Deltagarna har även uttryckt uppskattning över att tidigare deltagare hälsat på och har kunskaper de kan bidra med. Lyra hade inte möjlighet att avlöna deltagarna som höll i aktiviteterna men vi köpte in presentkort som tack.
- Inköp av fruktkorgar med frukt till deltagarna efter att deltagarna föreslagit det på workshop kring deltagarinflytande.
- Framtagning av material till sociala medier för att lyfta fram Lyra (deltagaren fick ersättning i form av arvode).
- Framtagning av ny bild till vår broschyr (deltagaren fick ersättning i form av arvode).

- Samordningsförbundets utredare bjöd in deltagare till diskussion kring omformuleringar av indikatorenkätens frågor, svar och hur deltagarna analyserade och tolkade dem.
- Samtliga inskrivna deltagare tillfrågades kring sökord de använt för att kunna hitta Lyra på internet. Texten på kommunens hemsida ändrades av kommunikatör utifrån denna kunskap för att Lyra skulle bli mer sökbar för målgruppen.
- Lyras deltagare har varit med i Verdandis projekt "Demokratikompassen" och själva valt ut lokala frågor de vill undersöka. Vidare har de skapat enkät, analyserat svaren, skrivit rapport och träffat Samordningsförbundets styrelse för att diskutera dessa. Några av deltagarna deltog även i slutkonferens online för att delge sina erfarenheter från arbetet med Demokratikompassen.
- Vi bjöd in alla aktuella deltagare att delta när Samordningsförbundet fyllde 10 år och en deltagare valde att följa med på firandet
- Deltagare deltog i analysseminarium av enkätresultat från Samordningsförbundets indikatorenkäter i samtliga insatser som en personal från Lyra och Samordningsförbundets förbundschef arrangerade.
- Samordningsförbundets förbundschef och utvecklingsledare kom på en gruppverksamhetsträff på Lyra efter deltagares önskemål. De informerade om Samordningsförbundet och deltagare fick ställa frågor.
- Deltagare från Lyra och insatsen START var delaktiga i Verdandis projekt Kraftverket. Caféworkshopen handlade om att deltagare skulle utveckla rättighetsutbildningar som underlättar för unga att hitta rätt bland samhällets stöd och få en meningsfull fritid. Deltagarna fick betalt för detta arbete då Verdandi hade inkluderat denna kostnad i sin projektansökan.

Ökad tillgänglighet och utmaningen att nå de vi inte når

Lyra har under dessa 16 år förändrat vissa rutiner och innehåll. Tillvägagångssätt och förfaranden som Lyra förhöll sig till kom i efterhand att modifieras allteftersom samhället förändras och vi ständigt utvecklas och lär oss i vår profession. Exempel på detta kan vara att vissa utifrån ställda krav snarare kan ha skapat trösklar och exkludering. För att vara en levande verksamhet som följer samhälleliga förändringar förespråkar vi att emellanåt granska verksamhetens rutiner.

Nedan följer genomförda verksamhetsförändringar som ökat tillgängligheten för deltagare:

- När Lyra startade behövdes en inremitterande myndighetspart från Försäkringskassa, Försörjningsstöd på kommun, Arbetsförmedling eller vårdgivare. Förändring gjordes då Lyra ville öka tillgängligheten och vidga stödet till att omfatta stöd till kontakt med myndigheter och vårdgivare. Flera deltagare hade innan insats inte kontakt med myndigheter eller vård och kravet att de först skulle ta en sådan kontakt innan de kunde börja förlängde intagningsförfarandet. Genom att öppna upp för egenanmälan ökade tillgängligheten och de sista åren kom de flesta deltagare till Lyra på eget initiativ.
- Vid Lyras början var rutinen för start i insats att deltagare/vårdgivare eller handläggare skulle fylla i en ansökningsblankett per post. Därefter erbjöd Lyra informationsträff. Detta sågs över då vi såg att det fördröjde uppstart att invänta post och sedan bli kallad. Väntetiden skapade bortfall vilket inte rimmade väl med vårt engagemang kring tillgänglighet. Det fanns utöver detta andra fördelar med att detta förfarande ändrades till att vi vid kontakt erbjöd informationsträff direkt.

- Som intagningsrutin skulle ansökningsblankett från inremitterande part inlämnas innan informationsträff bokades. Den innehöll frågor kring deltagarens tidigare insatser, förväntningar på Lyra och övriga samverkanskontakter. Allt detta gick att få ta del av muntligt varpå detta förfarande ändrades eftersom det också innehöll extra arbetsmoment för samverkanspartners och fördröjde uppstartsprocessen.
- Vid Lyrauppstart innan pandemin förväntades deltagaren klara av att träffas på plats på Lyra minst en gång i veckan. Detta då samhället inte hade en etablerad vana av onlinemöten för att åstadkomma förändring. Under pandemin öppnades möjligheten att arbeta på distans och efter feedback från deltagare så implementerades även online och distansmöten som en del i insatsens arbete. Därav togs kravet om att ha möten på plats bort.

En utmaning Lyra har haft under åren är att nå ut till de deltagare som är i behov av Lyra, både direkt till deltagare och att få handläggare inom myndigheter och vårdgivare att identifiera vilka som skulle kunna vara behjälpta av att delta i insatsen.

Av denna orsak valde Lyra att systematiskt försöka arbeta med att nå ut till fler potentiella deltagare. Fokusområdet var att finna nya samverkansplattformar och andra vägar att nå unga än de ordinarie utarbetade samverkansvägarna. Arbetets fokus blev att skapa nya kontakter med andra samhällsaktörer till exempel inom civilsamhället för att nå de vi inte nådde. Detta gjordes genom upprepad informationsspridning digitalt och i form av sätta upp lappar och dela ut broschyrer om verksamheten riktad till både deltagare och anhöriga. Detta för att nå verksamheter, platser vi tidigare inte varit i kontakt med men där potentiella deltagare och anhöriga skulle kunna befinna sig. Detta arbete systematiserades genom att lokalisera nya möjliga platser och verksamheter i kommunerna. Rent konkret upprättades ett dokument över befintliga samverkanspartners och ännu ej etablerade potentiella kontakter i alla tre kommuner. I dokumentet fanns kolumner där vi kunde bocka av datum och form av kontakt/informationsspridning för att kontinuerligt se när kontakt togs och veta vad som var kvar eller behövdes tas igen.

Deltagare påtalade vid ett flertal tillfällen att Lyra som insats inte var sökbart på till exempel Google. Därav togs kontakt med webbredaktör på kommunens kommunikationsavdelning som möjliggjorde detta. Lyra fanns därefter under flera rubriker på kommunens hemsida och blev sökbart på andra plattformar. Samtliga deltagare tillfrågades gällande vilka sökord de hade använt eller trodde andra använder för att hitta en verksamhet som Lyra. Utifrån detta omarbetades kommunens text på hemsidan.

“Om man inte vet att Lyra heter Lyra, hur ska man då komma i kontakt med er om man inte har kontakt med psykiatrin? Jag har själv googlat verksamheter och letat efter typ Lyra men inte fått rätt svar.” (Tjänstedesignintervju med deltagare)

Lyra har också jobbat med informationsspridning av vår verksamhet genom att i december 2023 bjuda in till ett 15-årsfirande av Lyra. Den digitala spridningen fick Lyra hjälp med av förbundets kommunikatör samt en Lyradeltagare att utforma information om Lyra i kommunens sociala medierkanal.

Samverkan i en förbundsfinansierad verksamhet

Att arbeta i samverkan är både nödvändigt och svårt över tid då det oftast, för att fungera väl, kräver strukturer och ramar som följs över tid. När olika myndigheter och vårdgivare och insatser förändras ändras också ramarna och nya rutiner behöver införlivas. Varje sådant skede innebär en risk i samverkan då organisation och personal kanske inte är densamma. Lyra har över tid erfårit välfungerande samverkan på handläggarnivå till omstruktureringar där nya samverkansformer har behövts och inneburit nya utmaningar. Detta har lärt oss att det behöver finnas rutiner för hur insatser arbetar med samverkan som tar dessa förändringars potentiella närvaro i beaktan. Därav påbörjades ett systematiskt arbete kring samverkan. Rutiner och dokument för berörda samverkanspartners upprättades. Vi gick igenom etablerade och identifierade potentiellt nya samverkanspartners. Utifrån detta kommunicerade vi rutinmässigt med berörda samverkanspartners ex genom återkommande utskick till vårdgivare, informationsmöten, kontakt med handläggare, etc.

Samverkan är som ovan beskrivet en föränderlig och pågående process. Som bäst fungerade samverkan under Lyras första sex år. Då hade Lyra en gång i månaden ett samverkansmöte med samtliga parter närvarande bortsett från regionen (men de skickade med saker de vill informera om eller deltagare de ville aktualisera). Det innebar att utöver att diskutera deltagare hade alla parter en inblick i vad som hände i de respektive myndigheterna och möjlighet att samverka kring frågor och dilemman. På grund av förändringar hos parterna avslutades denna grupp under 2014. Lyra har därefter upprepade gånger försökt att återetablera ett samverkansforum då vi sett att trots flerpartersmöten har vi känt ett behov av detta. Intresset hos t.ex. försörjningsstödsenheten har varit svagt under senare år. Vi har fått till svar att de känner väl till vår verksamhet och att de inte har några aktuella försörjningsstödsdagare då alla har en befintlig planering. Under samma period har vi samtidigt fått flera deltagare på egenanmälan eller aktualisering från vårdcentral som är aktuella hos försörjningsstöd och som har tillhört målgruppen och behövt vårt stöd.

Nedan följer några citat från samverkanspartners:

“Lyra är en helt fantastisk verksamhet som hjälpt många av mina patienter att stärka självförtroende, lindra depression och hitta vägar ut i arbete och studier. Lyra gör stor skillnad i mitt arbete och människors liv!” - Enkät svar från samverkande part

“Jag har lärt mig att när det är en samordningsförbundsinsats ska jag lägga mig i så lite som möjligt i planeringen och låta er sköta den. För det som händer när ni jobbar med de försäkrade är ren magi.”
- Handläggare på Försäkringskassan

Sedan projektavslut 2013 har ledning och styrning av Lyra varit otydlig. Det har saknats en välfungerande styrgrupp för verksamheten och därmed brister i återföring av lärande till ordinarie verksamhet samt medskick från förbundets medlemmar. Att Lyra nu avslutas utan en föregående implementeringsdialog kan delvis ses som ett resultat av bristande ledning och styrning.

Avslutande reflektioner

Att sammanfatta 16 års arbete och erfarenheter i en rapport är inte enkelt att avgränsa. Men vi har lyft fram det vi och deltagarna har tyckt varit viktigt under de här åren. Att kombinera öppen verksamhet med individuellt förändringsarbete, att arbeta i team och ha personal med olika utbildningsbakgrund och specialistområden har varit Lyras styrka.

Det viktigaste för oss i vårt arbete har varit att förstå och göra mer av det som varit verksamt för Lyradeltagare. Detta har vi fått förståelse för genom utvärderingar, avslutsintervjuer och uppföljningar. Det har fungerat som vårt medel att nå det vi behövt för att ständigt ta vara på deltagarnas upplevelse och därigenom möjliggöra utveckling.

Genom åren har vi förstått hur man arbetar med utvecklingsfrågor, deltagarinkludering och tillgänglighet. Från det lilla till det stora mer övergripande strukturella. Vi har lärt oss vikten av struktur och systematik för samverkansarbete, uppföljningar och utvärderingar.

Över tid förändras verksamheter och därmed även Lyra. Så här i efterhand när vi blickar tillbaka på Lyra vid start går vi från att stundtals kännas som en socialtjänstfilial till att få arbeta i framkant med nya rön och modernt i utvecklingsdrivna processer med deltagaren i centrum på olika nivåer.

Samordningsförbunden arbetar i framkant kring hur insatser ska arbeta med människor och utbildning och fortbildning är något vi ständigt fått ta del av för att kunna ge det bästa möjliga stödet till individer. Insatsernas medarbetare och därmed vi har fått vara fria och inkluderade i olika sammanhang och på olika nivåer inom samordningsförbundets sfär, ledningsgrupp, samstyrningsforum, utformning av indikatorer är exempel på några forum. Våra åsikter har alltid varit viktiga och vi har inte bara setts som "coacher" i en insats, därav skulle vi beskriva att hierarkier inom vårt samordningsförbund inte är existerande. Att vi fått vara delaktiga och viktiga för insatser och förbundet kanske avspeglar sig på hur deltagare i vår insats känner sig inkluderade.

Samordningsförbundet har möjliggjort att verksamheten fått utvecklas men också våra yrkesroller dels genom utbildningar de erbjudit, dels genom fokusområden såsom jämlikhet, inkludering och tillgänglighet. Samordningsförbundet möjliggjorde även att en bredd gällande utbudet deltagare kunde avslutas till utöver ordinarie arbetsmarknadsinsatser i de olika kommunerna. Detta var en förutsättning för att deltagare i behov av fortsatt stöd skulle kunna fortsätta sin process mot arbete och studier. Att kunna ta emot deltagare på egenanmälan, utan krav på att ha sin psykiska ohälsa diagnostiserad och krav om upprättad kontakt med myndighet eller vård har vi sett varit verksamt gällande tillgänglighet för gruppen. Det har vidare fungerat som ett viktigt komplement till de ordinarie myndigheterna som ofta har mer avgränsade uppdrag. Samordningsförbundets kanslis funktioner har stöttat Lyra i vår utveckling och då avses inte enbart förbundschef och utvecklingsledare utan även utredare. En utredare som kan stötta med underlag och lyfta fram utvecklingsområden såväl baserat på statistik, omvärldsanalys eller enkätunderlag bidrar ju till att vi ständigt utvecklas och områden synliggörs. Exempel på detta är en analys som visade på att insatserna har få deltagare från socioekonomiskt utsatta områden (utifrån vilket postnummer inskrivna deltagare hade) och ett utvecklingsarbete kunde starta gällande hur insatserna ska nå ut och öka tillgängligheten utifrån det. Processledaren i kommunikation har stöttat

oss på Lyra gällande spridningsmaterial, när vi önskat ändra texter på hemsida eller broschyrer och ansvarat för en arbetsgrupp kring kommunikation. En av förbundets tjänstedesigner stöttade oss i vår analys av avslutsintervjuerna vilket varit en del av bidraget till denna rapport. Även stödet från administratörer och kommunens ekonomer har varit ovärderligt och gjort att vi har kunnat fokusera på våra deltagare och vår verksamhet.

Ett särskilt tack vill vi rikta till Elin Asplund, Eva Fahlström-Borg, Ida Melin och Johanna Thagemark, våra upparbetade goda samverkanspartners, ingen nämnd, ingen glömd, för att ni på alla sätt bidragit till att vi i våra yrkesroller och i vår verksamhet ständigt fått möjlighet att utvecklas.

Vi vill även slutligen rikta vårt allra största tack till alla våra deltagare genom åren, som låtit oss få följa med dem en bit i livet. Från er har vi lärt oss att förändring är möjlig, ni är våra största hjältar och inspiratörer!

Bilagor till Lyrarapport

Bilagsdelen till rapporten innehåller länkar till rapporter, enkäter och de samverkansprojekt deltagarna deltog i som Verdandi arrangerade. Den innehåller även informationsmaterial och arbetsmaterial.

Länklista

Rapport där Lyra är med: In focus- Mental Health Among Young People

<https://nordicwelfare.org/en/publikationer/in-focus-mental-health-among-young-people/>

NNS indikatorenkäter, information och enkäter

<https://nns.samordning.org/uppdrag/indikatorrapporter/>

<https://nns.samordning.org/uppdrag/indikatorenkater/>

Verdandi Demokratikompassen:

<https://www.verdandi.se/nyheter/ny-metodhandbok-avslutar-projektet-demokratikompassen/>

Verdandi-Kraftverket

<https://brukarkraft.se/kraftverket/>

Mer information om BIP-studien

<https://www.vaeksthuset.dk/forskning>

Lyra

Är du mellan 16-29 år och behöver en förändring?

Lyra vänder sig till dig som är ung med psykisk ohälsa och behöver stöd för att komma vidare på din väg mot arbete, studier eller praktik.

HBS Samordningsförbundet
HUDDINGE BOTKYRKA SALEM

Samverkan mellan kommun, region, arbetsförmedling och försäkringskassa

Stöd som Lyra erbjuder

Studie- och yrkesvägledning

På Lyra finns tillgång till studie- och yrkesvägledning. Genom individuell vägledning ges möjlighet att få en tydligare bild av vad framtiden kan innehålla och vad som behövs för att ta sig dit.

Arbetsmarknad och praktik

Under Lyraperioden finns möjlighet att undersöka hur vägen kan se ut till arbete och praktik. Vi erbjuder stöd i att skriva CV och personligt brev, intervju träning samt stöd i att söka arbete eller praktik.

Professionell coaching

På Lyra finns möjlighet att bli coachad i individuella samtal. Coaching är ett förändringsverktyg som används för att klargöra, förändra och utveckla olika ämnen så att den coachade hittar sina egna svar och lösningar.

Stöd i samverkan

På Lyra erbjuds möjlighet att få stöd i kontakt med myndigheter som exempelvis socialtjänsten, vården, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Öppen verksamhet

Varje person är välkommen att komma och hänga med oss. Vi erbjuder social gemenskap.

Vem vänder sig Lyra till?

Lyra vänder sig till den med upplevd psykisk ohälsa som är mellan 16–29 år, bor i Huddinge, Botkyrka eller Salem och behöver stöd på vägen mot arbete eller studier.

Vårt mål är att varje person, efter att ha haft kontakt med oss, ska kunna gå vidare till arbete, studier, praktik/arbetsträning eller annan rehabiliterande insats.

Vad erbjuder Lyra?

På Lyra erbjuder vi individuellt stöd i form av olika samtal och öppen verksamhet för den som vill. Det börjar med att vi träffas antingen på plats, digitalt eller via ett telefonsamtal och gör en plan kring vad varje person behöver för att kunna ta sig vidare.

Det är möjligt att gå hos oss upp till 12 månader. Det kan vara så att en person upplever att det räcker att ha kontakt med oss några månader.

- Individuellt stöd
- Coaching
- Case manager
- Öppen verksamhet
- Stöd till praktik
- Stöd i att skriva CV/personligt brev
- Intervju träning
- Studie- och yrkesvägledning
- Stöd i att söka arbete
- Stöd i struktur och rutiner
- Samverkan mellan olika aktörer

Kontakta oss på det sätt du vill!

Ring, sms:a eller maila oss:

Coach, Liv Öström-Drake

Tel: 070-975 02 51

E-post: liv.ostrom-drake@huddinge.se

Arbetsmarknadskonsulent, Veronica Thimander

Tel: 070-879 67 02

E-post: veronica.thimander-rikardsson@huddinge.se

Studie- och yrkesvägledare, Mari Ekola

Tel: 070-878 98 77

E-post: marianne.ekola@huddinge.se

Administratör och öppen verksamhet, Kjell Fürsten

Tel: 070-817 42 70

Besöksadress Lyra

Regulatorvägen 21 C, Huddinge

HBS Samordningsförbundet
HUDDINGE BOTKYRKA SALEM

Samverkan mellan kommun, region, arbetsförmedling och försäkringskassa

www.samordningsforbundethbs.se

Läs mer på
www.samordningsforbundethbs.se

Ansökan till Lyra

För- och efternamn		Personnummer	
Adress	Postnummer	Ort	
E-post	Telefon		
Hur vill du helst bli kontaktad?	Identifierar du dig som man/kvinna/ickebinär/annat		
Vad skulle du behöva för stöd från Lyra för att kunna närma dig praktik, arbete eller studier?			
Hur skulle du beskriva din psykiska ohälsa?			
Arbete och utbildning (sammanfattning)			
Har du haft någon annan rehabiliteringsinsats/behandling/arbetsmarknadsinsats? Vilka och när?			

Myndighetskontakter (ex Försäkringskassan, Socialtjänsten, Arbetsförmedlingen, ange vilka/vilken, namn och kontaktuppgifter)		
Stödjande kontakter (såsom Boendestöd, God man, habilitering, kontaktperson, personligt ombud, ange vilka/vilken, namn och kontaktuppgifter)		
Vårdgivande kontakter (såsom Läkare, psykolog, kurator, pågående behandling, ange vilka/vilken, namn och kontaktuppgifter)		
Familjesituation, bostad		Försörjning
Hur länge har du haft offentlig försörjning?		
Upplysningar av vikt (till exempel medicinering, diagnos, missbruk, allergier, svårigheter att åka kommunalt, husdjur, planerad utredning)		
Underskrift	Namnförtydligande	Ort och datum

Samtyckesblankett gällande samverkan och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter för deltagare i Lyra

Lyra är en insats som bygger på att deltagarna genom olika stödinsatser ska kunna närma sig arbetsmarknaden och få möjlighet till arbete eller börja studera, utifrån var och ens egna förutsättningar.

Uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden kan omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, och sådana uppgifter får inte röjas för utomstående. På Lyra kommer vissa uppgifter om dig som kan omfattas av sekretess enligt OSL behöva utbytas mellan olika aktörer i den samverkan som kommer att ske i fråga om din rehabilitering. Det kan handla om att berörda myndigheter, kommuner, regionen eller praktikplatser delar uppgifter om din anknytning till arbetsmarknaden, din hälsa och/eller din sociala och ekonomiska situation.

För att de aktörer som samverkar kring din rehabilitering på Lyra ska kunna ge dig det bästa stödet och samverka kring rehabiliteringsinsatser för din räkning behöver du samtycka till att sekretessbelagda uppgifter rörande dig får lämnas mellan berörda aktörer.

Jag samtycker till att sekretessbelagda uppgifter rörande mig får lämnas inom Lyra samt mellan min folkbokföringskommun (Huddinge kommun, Botkyrka kommun eller Salems kommun), Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, min vårdgivare hos Region Stockholm samt min praktikplats. Vid behov inhämtas särskilda samtycken med andra berörda aktörer.

Samtycket gäller bara sådana uppgifter som behövs för planering och genomförande av insatser i fråga om rehabilitering för min egen räkning.

Jag har fått information om vad samtycke innebär. Samtycket gäller från den dagen det undertecknas och under den tid som jag deltar på Lyra. Deltagandet är frivilligt och jag är medveten om att mitt samtycke när som helst kan återkallas.

Namn	Personnummer
Ort	Datum
Underskrift	Namnförtydligande

Om du har några frågor eller vill återkalla ditt samtycke så kan du kontakta coach, Liv Öström Drake per telefon 08-535 377 52 eller via mejl liv.ostrom-drake@huddinge.se

Uppstartsfrågor

Namn:

Datum:

Vad behöver du för stöd från Lyra för att kunna närma dig praktik, arbete eller studier?

Hur ser en vanlig dag ut i ditt liv?

Hur ser din fritid ut?

Vad fungerar mindre bra i ditt liv just nu?

Vad fungerar bra i ditt liv just nu?

Handlingsplan

Lyrastart_____

Nuläge 0-3 månader

Vad tror du att du skulle behöva för att kunna arbeta, praktisera eller studera?

Vad vill du arbeta med på Lyra för att kunna ta steg i riktning mot arbete studier eller praktik?

Avstämning 0-3 månader

3-6 månader

Vad tror du att du skulle behöva för att kunna arbeta, praktisera eller studera?

Vad vill du arbeta med på Lyra för att kunna ta steg i riktning mot arbete studier eller praktik?

Avstämning 3-6 mån

6-9 månader

Vad tror du att du skulle behöva för att kunna arbeta, praktisera eller studera?

Vad vill du arbeta med på Lyra för att kunna ta steg i riktning mot arbete studier eller praktik?

Avstämning 6-9 månader

9-12 månader

Vad tror du att du skulle behöva för att kunna arbeta, praktisera eller studera?

Vad vill du arbeta med på Lyra för att kunna ta steg i riktning mot arbete studier eller praktik?

Frågor att ha med sig till samtal om handlingsplan

Med vad vill personen jobba?

Studie och yrkesvägledning, coaching, rutiner/struktur, praktik/arbetsmarknad, jobbsök, cv, intervjuträning, Öppen verksamhet, samverkansstöd, stöd i studier

Hur ofta vill personen ha kontakt? (antal ggr per vecka)

Hur vill personen ha kontakt? (på plats, telefon videomöten)

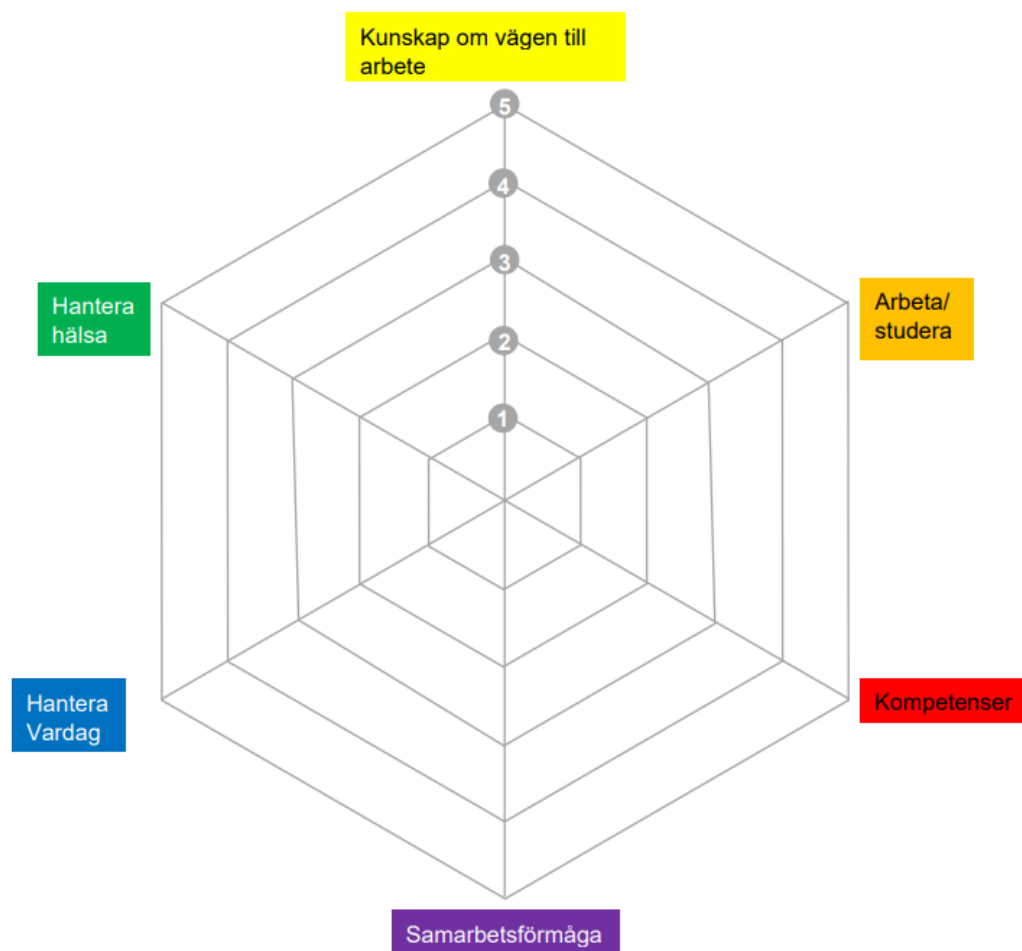
Vid avstämning

Hur har det gått? Har det blivit som planerat, som personen önskat?

Behöver planen ändras/göras om?

Spindeldiagram från BIP

(ifylls av deltagare vid varje 3-månadersavstämning)

Svarsalternativ till spindeldiagrammet från BIP

Vet du vad du ska göra för att förbättra dina möjligheter att nå arbete/studier?

1	2	3	4	5
Jag vet inte hur jag ska göra.	Jag vet till viss del vad jag ska göra.	Jag vet ganska väl vad jag ska göra.	Jag vet till stor del vad jag ska göra.	Jag vet precis hur jag ska göra.

Hur nära eller långt ifrån arbete/studier är du idag?

1	2	3	4	5
Jag är långt ifrån att arbeta/studera.	Jag är ganska långt från att arbeta/studera.	Det varierar. Ibland blir jag osäker om jag kan klara av det	Jag är ganska nära att arbeta/studera.	Jag är mycket nära arbete/studier.

Hur väl du tror att dina kompetenser kan användas på en arbetsplats?

1	2	3	4	5
Jag tror inte att jag har någon kompetens att erbjuda en arbetsplats.	Jag tvivlar starkt på att jag har någon kompetens att erbjuda en arbetsplats.	Det varierar. Ibland blir jag osäker på om jag har någon kompetens att erbjuda eller inte.	Jag är för det mesta säker på att jag har kompetens att erbjuda en arbetsplats.	Jag är säker på att jag har stor kompetens att erbjuda en arbetsplats.

Hur väl fungerar det för dig att samarbeta med andra om du tänker på studie- eller arbetssituationer?

1	2	3	4	5
Jag tycker det är väldigt svårt att samarbeta med andra.	Jag har ofta svårt att samarbeta med andra	Det varierar. Ibland är det svårt och ibland är det enkelt.	Jag tycker oftast att det är lätt att sam-arbeta med andra.	Jag tycker det är väldigt lätt att samarbeta med andra.

Hur väl kan du hantera ditt vardagsliv och eventuella utmaningar i det, i relation till arbete/praktik eller studier?

1	2	3	4	5
Mitt vardagsliv hindrar mig helt och hållet från arbete/studier	Vardagslivet sätter enorma begränsningar.	Det varierar. Ibland funkar det, ibland inte.	Det hindrar mig inte, men kan ibland sätta begränsningar	Mitt vardagsliv hindrar mig inte från att arbeta/studera

Hur väl kan du hantera dina hälsoutmaningar (fysiskt och psykiskt) i relation till arbete/studier?

1	2	3	4	5
Min hälsoutmaning hindrar mig helt och hållet från att arbeta/studera.	Min hälsoutmaning sätter enorma begränsningar.	Det varierar. Ibland är det svårt. Kanske med rätt typ av hjälp och stöd.	Min hälsoutmaning hindrar mig inte men kan ibland sätta begränsningar	Min hälsoutmaning hindrar mig inte från att arbeta/studera.

Avslutsintervju

1. Hur länge har du gått på Lyra? Hur ser du på den här tiden?
2. Vilka var dina förväntningar innan du började på Lyra? Och vad hände med dem?
3. Vad har du arbetat med under din Lyratid?
4. Om du upplever att Lyra varit värdefullt för dig, vilka sidor/aspekter av Lyra tycker du i sådana fall har varit mest värdefulla?
5. Om du var chef på Lyra, vad skulle du fortsätta med? Och vad skulle du välja att ta bort/förändra?
6. Om Lyra fick 10 miljoner, vad tycker du att vi skulle använda pengarna till?
7. Övrigt?

Lyraintyg

Delas ut till deltagare vid avslut

Lyra Intyg

Namn _____

Deltagit i Lyras verksamhet under perioden _____

☐ Deltagit i den öppna verksamheten	☐ Varit på studiebesök	☐ Studie och yrkesvägledning
☐ Samtal	☐ Professionell coaching	☐ Studieerfarenhet
☐ Jobsökaraktiviteter	☐ Gruppaktiviteter	☐ Arbetat/Arbetsstränat

Följande egenskaper, förmågor har vi sett

_____

_____

_____	_____	_____
Marl Ekola Studie- och yrkesvägledare	Liv Öström Drake Coach	Kjell Fürsten IT-ansvarig/assistent
_____	_____	_____
Veronica Thimander Coach		

Samordningsförbundet
HUDDINGE BOTKYRKA SALEM

Lyra uppföljning 3-mån

Namn:

Datum:

Vad gör du idag? (arbete, studier, praktik, annan rehabiliterande insats, annat)

Hur försörjer du dig idag?

Hur ser dina kontakter ut?

Vad har du för planer för det närmsta året?

Har du någon feedback du vill ge oss, positiv eller något vi kan tänka på som du reflekterat över såhär i efterhand?

Övrigt?

Deltagaruppföljning 12 mån efter avslut

INTERVJU MED TIDIGARE DELTAGARE

Svaren behandlas så att inget enskilt svar eller person ska kunna identifieras. Syftet med uppföljningen är att få veta mer om situationen för deltagare som tidigare deltagit i insatser som finansieras av samordningsförbund. Genom att svara på frågorna hjälper du oss att utveckla verksamheten och följa upp våra mål.

1. Folkbokföringskommun: _____

2. Kön

☐ Kvinna ☐ Man ☐ Annat/vill ej uppge

3. Hur gammal är du?

_____ år

4. Av vilken anledning avslutades du i insatsen hos samordningsförbundet?

- ☐ Arbete
☐ Studier
☐ Arbetsinriktad rehabilitering hos kommun
☐ Ordinarie insatser hos Arbetsförmedlingen
☐ Gemensam kartläggning genom Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan
☐ Annat _____

5. Vad gör du idag? (Flera alternativ kan anges)

- ☐ Arbetar ☐ Studerar
☐ Arbetssökande ☐ Sjuk (Sjukskriven/uppbär sjukersättning/aktivitetsersättning)
☐ Föräldraledig ☐ Ålderspension
☐ Annat _____

6. Vilken försörjning har du haft under de senaste 12 månader?

(ange ungefärlig omfattning, detta för att få en bild av om det är primär försörjningskälla eller kompletterande ersättning/försörjning)

	Omfattning	Antal månader
☐ A-kassa	_____ %	_____
☐ Aktivitetsstöd	_____ %	_____
☐ Lön från arbete	_____ %	_____
☐ Ekonomiskt bistånd från kommunen	_____ %	_____
☐ Försörjd av närstående	_____ %	_____
☐ Sjuk-/aktivitetsersättning	_____ %	_____
☐ Studiemedel/Studielån	_____ %	_____
☐ Sjukpenning/rehabiliteringspenning	_____ %	_____
☐ Annat _____	_____ %	_____

7. Hur ser du på Lyra såhär i efterhand?

---

8. Hur ser din fritid ut?

---

9. Hur ser dina planer ut för det närmsta året?

---

10. Är det något mer du vill berätta för oss?

Tack för din medverkan!